
Hazret-i Musa(a.s) zamanında gerçekleşen İcl Hadisesi

"Allah size bir inek kesmenizi emrediyor."(Bakara, 2/67)

Bakar Olayı: Bakara sûresine de bu adın verilmesine sebep olan **“bakara olayı”** yukarıdaki âyette açıklandığı üzere, Hz. Mûsâ (as) döneminde meydana gelmiştir. Tefsirlerde geçtiği şekilde olay şöyle gelişmiştir:

İsrâiloğulları içinde zengin bir adam vardı. Bunun da bir kızı ve fakir bir yeğeni vardı. Yeğeni amcasından kızını istedi. Adam kabul etmedi. Genç de buna kızarak “Yemin ederim, amcamı öldürüp malını da kızını da alacağım.” dedi. Delikanlı amcasına gelerek; “Amca, şuraya tâcirler / satıcılar gelmiş, onlara gidelim de bir şeyler satın alayım. Seni yanımda görürlerse bana mal verirler.” dedi. Amcası da geceleyin yeğeni ile birlikte çıktı. Yeğeni yolda onu öldürüp evine döndü. Sabah olunca da, hiçbir şey bilmiyormuş gibi amcasını aramaya başladı. Bulamayınca akşamki yere doğru gitti. Birkaç kişi amcasının başında toplanmıştı. Onlara: “Amcamı siz öldürdünüz.” diyerek diyetini istedi. Ağlayıp üstünü başını yırtmağa başladı.

Durumu Hz. Mûsâ (as)’a arz etti. Hz. Mûsâ (as) da onlara diyet vermelerini emretti. Onlar da; “Yâ Mûsâ, biz katil değiliz; Rabbine duâ et, katili meydana çıkarsın.” dediler. Mûsâ (a.s.) da onlara bir inek kesmelerini, etinden bir parçayı maktûle dokundurmalarını söyledi. Onlar da “Böyle şey olur mu?” diye garipsediler. Hz. Mûsâ (as)’ın bu talebinden kurtulmak ve başlarından savmak için ineğin nasıl bir inek olduğunu sordular. Her seferinde Hz. Mûsâ (as)’a karşılık vererek bu emri hemen yerine getirmekten kaçındılar. Çok uzun tereddütlerden sonra vasıfları ilgili âyetlerde belirtilen ineği bulup kestiler. Etinin bir kısmını maktûle dokundurunca, maktûl dirilip kendisini yeğenin öldürdüğünü söyledi ve tekrar düşüp öldü. Bunun üzerine katile miras vermediler; bu olaydan sonra da bu hüküm devam etti.

Tefsirlerde anlatılan bu olay, Kitab-ı Mukaddes’te de geçmektedir.

Özet olarak bu olayda, öldükten sonra dirilmeye açık işaret olduğu gibi; Yahudileşen İsrâiloğullarının Mısırlılardan görerek benimsedikleri sığra

tapma olayının kaldırılması, ilahlaştırılan sığırın kesilip âcizliğinin vurgulanması vardır.

İcl Hadisesi

Allah, İsrâiloğullarını Hz. Mûsâ vasıtasıyla tevhide eriştirdiği halde, onlar civarın/çevrenin tesiriyle putçuluğa özenip meyletmişlerdi. “İsrîloğullarını denizden geçirdik, orada kendilerine mahsus birtakım putlara tapan bir kavme rastladılar. Bunun üzerine: ‘Ey Mûsâ! Onlara ait tanrılar gibi bizim için de bir tanrı yap!’ dediler. Mûsâ, ‘Gerçekten siz câhil bir toplumsunuz’ dedi. Şüphesiz bunların (Amalika kavminin) içinde buldukları (din) yıkılmıştır ve yapmakta oldukları da bâtıldır. Mûsâ dedi ki: ‘Allah sizi âlemlere üstün kılmışken ben size Allah’tan başka bir tanrı mı arayayım?’”³⁴⁹⁴ İsrâiloğulları, bu âyette belirtildiği gibi Firavun’un zulmünden apaçık bir mûcize ile kurtulup denizi geçtikten sonra, buzağıya tapan Amalika kavmine rastladılar, kendi peygamberlerinden, onların tanrıları gibi, buzağı şeklinde bir tanrı yapmasını istediler. Hz. Mûsâ onların teklifini reddetti ve onları cehâletle suçladı.

Henüz Hz. Mûsâ aralarında iken, altın buzağı heykeli yaparak ona tapmaya başlayıp tevhidden dönmüşlerdi. “(Tûr’a giden) Mûsâ’nın arkasından kavmi, zînet takımlarından, böğürmesi olan bir buzağı heykelini (yapıp tanrı) edindiler. Görmediler mi ki o, onlarla ne konuşuyor, ne de onlara yol gösteriyor? Onu (tanrı olarak) benimsediler ve zâlimler oldular.”³⁴⁹⁵ Hz. Mûsâ’nın Tûr’da Rabbi ile mülâkatı esnasında İsrâiloğullarından Sâmirî adında bir sanatkâr, zînet takımlarını toplayarak bir buzağı heykeli yaptı ve ‘sizin de Mûsâ’nın da tanrısı budur. Fakat Mûsâ tanrısını unuttu’ dedi. Sâmirî, buzağıyı öyle bir ustalıkla yapmıştı ki, İbn Abbas’ın rivâyetine göre, heykelin arkasından giren rüzgâr, ağzından ses çıkarıyor; rüzgâr estikçe böğürmeye benzer bir ses duyuluyordu. “Buzağıyı (tanrı) edinenlere, mutlaka Rablerinden bir gazap ve dünya hayatında bir alçaklık erişecektir. İşte Biz iftiracıları böyle cezalandırırız.”³⁴⁹⁶

Şimdiki muharref Tevrat, buzağıyı yapmayı Hz. Hârun’a nisbet eder.³⁴⁹⁷ Kur’an, bu işin doğrusunu söyleyerek bu peygamber hakkındaki iftirayı düzeltir. Allah’ın emriyle Hz. Mûsâ’nın İsrâiloğullarından bir sığır (buzağı, boğa vs.ye şâmildir) boğazlamalarını istemesi üzerine, onların gösterdiği mukavemet meşhurdur.³⁴⁹⁸ Bu emir, şu hikmete mebnî olmalıdır: Allah Hz. Mûsâ ümmetini çevrenin şirkinden temizlemek istiyordu. Fakat her şeye rağmen, yahûdilerin bundan kurtulamadıklarını, Kur’an belîğ bir şekilde ifade eder:

“Küfürleri yüzünden buzağı (sevgisi) kalplerine sindirildi.”3499 Apaçık âyetlerden, delillerden sonra, onların buzağıyı benimsemelerini takbih eder, kınar: “Eh-i Kitap senden, kendilerine gökten bir Kitap indirmeni istiyor. Onlar Mûsâ’dan, bunun daha büyüğünü istemişler: ‘Bize Allah’ı apaçık göster’ demişlerdi. Zulümleri sebebiyle hemen onları yıldırım çarptı. Bilâhare kendilerine açık deliller geldikten sonra buzağıyı (tanrı) edindiler. Sonra da onları affettik. Ve Mûsâ’ya apaçık delil (ve yetki) verdik.” 3500

3494] 7/A’râf, 138

3495] 7/A’râf, 148; Benzer âyetler için bkz. 20/Tâhâ, 85-98

3496] 7/A’râf, 152

3497] Kitab-ı Mukaddes, Çıkış 32. bap

3498] 2/Bakara, 67-71

3499] 2/Bakara, 93

3500] 4/Nisâ, 153